

Сегеда Ольга Олегівна
Хоменська Інна Валеріївна

Нормативно-функціональні засади інтеграції штучного інтелекту в публічну дипломатію України

УДК 327.8:004.8(477)

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-4.31>

Стаття поширюється на умовах ліцензії
CC BY 4.0

Сегеда Ольга Олегівна
доктор філософії,
старший викладач кафедри
міждисциплінарної освіти
Києво-Могилянської школи
професійної та неперервної освіти
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»
вул. Волоська 12/4, Київ, Україна
ORCID: 0000-0001-5155-9515

Хоменська Інна Валеріївна
кандидатка філологічних наук,
очільниця дирекції «Медіацентр»
ДП «Генеральна дирекція
з обслуговування іноземних
представництв»
вул. Пирогова, 6А, Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-1555-1879

*У статті розглядаються регуляторні та функціональні аспекти впровадження штучного інтелекту (ШІ) в систему публічної дипломатії України. Актуальність теми зумовлена тим, що ШІ є потенційним мультиплікатором спроможностей української публічної дипломатії, однак новизна технології не виключає пов'язаних з її впровадженням ризиків та загроз, які з об'єктивних причин поки не знайшли вичерпного відображення в науковій літературі. Відтак, завданнями статті є окреслення ролі та функцій ШІ в системі публічної дипломатії України, визначення нормативно-правових і безпекових аспектів інтеграції штучного інтелекту в публічну дипломатію України, а також формулювання практичних рекомендацій щодо системного й безпечного впровадження інструментів ШІ в роботу державних акторів публічної дипломатії України. Методологія дослідження базується на комплексному підході, який поєднує методи кейс-стаді, контент-аналізу та екстраполяції. Встановлено, що інструменти ШІ послідовно впроваджуються в центральному апараті МЗС та закордонних дипломатичних установах завдяки наявній стратегічній, нормативно-правовій і освітній базі. Ключові функції ШІ у публічній дипломатії України охоплюють прискорення й автоматизацію комунікацій (зокрема кризових), моніторингу ЗМІ та аналізу великих даних, генерацію мультимедійного контенту, підготовку внутрішніх аналітичних і звітних матеріалів. Регуляторне підґрунтя становлять Концепція розвитку ШІ в Україні та затверджений КМУ план її реалізації; опосередковано Стратегія публічної дипломатії МЗС України на виконання відповідного завдання Доктрини інформаційної безпеки в частині розвитку цифрової дипломатії. Виокремлено безпекові ризики: можливість продукування дезінформаційних чи фальсифікованих матеріалів, «галюцинації» та упередженість моделей, загрози конфіденційності й зловживання технологією. Сформульовано шість практичних рекомендацій для системного й безпечного впровадження ШІ в роботу МЗС України за напрямом публічної дипломатії: розроблення внутрішньовідомчого регламенту використання й ініціювання відповідних інституційних змін, впровадження освітньо-мотиваційного пакету для дипломатичних кадрів та оновлення вимог до кандидатів на дипломатичні посади, забезпечення дипломатичних кадрів повнофункціональними інструментами ШІ, а також регулярне оцінювання переваг, ризиків і можливостей ШІ в системі публічної дипломатії України з подальшим оновленням відповідних політик. **Ключові слова:** публічна дипломатія; штучний інтелект (ШІ); Україна; ШІ в дипломатії; правові засади ШІ; функції ШІ.*

Вступ. Публічна дипломатія України як невід'ємна частина стратегічних комунікацій держави, особливо в умовах повномасштабної оборонної війни, виконує критично важливу задачу – здійснення впливу на формування суспільної думки населення інших країн для реалізації зовнішньополітичних цілей та просування національних інтересів. Державні актори публічної дипломатії (передусім зовнішньополітичне відомство України, закордонні дипломатичні установи України, Український інститут та його філіали у світі) виконують окреслену задачу у спектрі 7 вимірів, схарактеризованих в Стратегії публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України: культурної, цифрової, науково-освітньої, експертної, економічної, спортивної, кулінарної дипломатії [15]. Суть роботи державних акторів публічної дипломатії на згаданих функціональних напрямках публічної дипломатії України під час воєнного стану зводиться до мобілізації міжнародної підтримки, протидії дезінформації та утримання українського питання в фокусі міжнародного інформаційного поля. Особливості, виклики та перспективи публічної дипломатії України як однієї з комунікативних можливостей держави згідно з Доктриною інформаційної безпеки

України [18] детально проаналізовані в працях О. Децик, М. Процюк, О. Розумної та інших дослідників, котрі одноставно підкреслюють проблему дефіциту кваліфікованих дипломатичних кадрів в царині публічної дипломатії. Визнаючи аргументованість та актуальність такої проблеми, необхідно додати, що брак галузевих фахівців не сповільнює зростаючу інтенсивність робочого циклу закордонних дипломатичних установ України за напрямом публічної дипломатії. Дипломати в посольствах України закордоном організовують та супроводжують заходи публічної дипломатії, яких налічується понад 40 типів, працюють з іноземними ЗМІ, діаспорою та курують інші проєктні виміри публічної дипломатії України, тобто забезпечують систему заходів, яка формує діалог рівня «держава-людина» на міжнародному рівні, що є важливим елементом національної стійкості в історичний момент екзистенційної кризи, через яку нині проходить Україна. За цих обставин інструменти штучного інтелекту (ШІ) – від моделей для аналізу великих масивів даних до генеративних систем для підготовки інформаційних повідомлень, локалізації контенту та підтримки кризових комунікацій – стають потенційним мультиплікатором спроможнос-

тей української дипломатії. Водночас інтеграція ШІ в українську публічну дипломатію (зокрема в роботу посольств України у понад 120 країнах світу) означає не одні лише переваги, але й ризики у зв'язку з чутливістю та специфікою дипломатичної роботи, що автоматично накладає певні обмеження на застосування ШІ на державній службі.

Метою статті є визначення нормативно-функціональних засад інтеграції ШІ в публічну дипломатію України. Для досягнення поставленої мети сформульовано такі **завдання**: 1) окреслити роль і функції ШІ в системі публічної дипломатії України; 2) охарактеризувати нормативно-правові та безпекові аспекти застосування ШІ в системі публічної дипломатії України; 3) сформулювати практичні рекомендації щодо системного й безпечного впровадження інструментів ШІ в роботу державних акторів публічної дипломатії України.

Методи дослідження. Дослідження побудовано на комплексному підході, який поєднує: 1) кейс-стаді застосування ШІ у практиці української публічної дипломатії; 2) контент-аналіз нормативно-правових актів і наукових джерел для виявлення переваг, ризиків та обмежень застосування ШІ за напрямом публічної дипломатії; 3) метод екстраполяції для синтезу практичних рекомендацій використання ШІ в системі публічної дипломатії України.

Результати. З 2023 року проблему ефективного використання інструментів штучного інтелекту для подолання операційних викликів працівників дипломатичних служб світу вивчають Н. Аль-Мідфа, М. Бано, К. Бйола, Дж. Ван, В. Вокер, Н. Грущинська, А. Даббінс, Л. Ді Мартіно, Б. Дженсен, Д. Зовґі, О. Івасечко, О. Калита, І. Манор, Н. Піпченко, І. Рейнольдс, П. Троян, Х. Форд, З.Х. Чаудхрі та ін. Спектр дослідницьких питань у цьому зв'язку включає, але не обмежується питаннями впливу технології ШІ на баланс сили у світі та інструментарій дипломатів, регламентування застосування ШІ в дипломатії (пов'язані з цим етичні та юридичні аспекти), SWOT-аналіз застосування інструментів ШІ в публічній дипломатії тощо [6; 7; 21]. Дж. Ванґ, В. Вокер, А. Даббінс та Н. Аль-Мідфа зосереджуються у своїх працях на поточному спектрі задач, які виконуються за допомогою ШІ в царині публічної дипломатії, а також торкаються проблеми етики й достовірності даних, згенерованих інструментами штучного інтелекту, зокрема в контексті роботи за напрямом публічної дипломатії [2; 21; 22]. К. Бйола та І. Манор, які нещодавно представили власну концепцію цифрової дипломатичної розвідки для швидшого та якіснішого прийняття дипломатичних рішень за допомогою ШІ [4], спрогнозували 3 сценарії подальшого розвитку дипломатії під впливом ШІ – від контрольованого помічника в рутинних задачах в обмежених сферах (людина залишається валідатором результатів) до так званого «кінця дипломатії» за формулюванням

авторів, коли ШІ-системи спілкуються між собою, а дипломати стають лише медіаторами. Третім сценарієм є баланс між першим та другим сценаріями, якого на думку дослідників і притримуватимуться більшість міністерств закордонних справ [3].

Наскрізною тезою у дослідженнях вищезгаданих науковців є те, що ШІ загалом та генеративний ШІ зокрема якісно змінюють публічну дипломатію через ампліфікацію продуктивності, адже в руках дипломатів відтепер наявний інструмент, спроможний миттєво генерувати необмежену кількість інформаційних повідомлень для різних цільових аудиторій, адаптувати текстовий, аудіо – та відеопереклад необхідними мовами, виконувати мультифакторний аналіз соціокультурного середовища тощо. Однак у науково-практичних колах досі точаться дискусії щодо розроблення дорожньої карти для міністерств закордонних справ з питань застосування ШІ в роботі дипломатів, зокрема за напрямом публічної дипломатії. Чим довше продовжуватиметься невизначеність з цього питання, тим гостріше воно повставатиме, адже ШІ дедалі глибше проникатиме в оперативні сфери діяльності людства, актуалізуючи необхідність адаптації та регуляції. Науковою новизною цієї статті є синтез наявного емпіричного матеріалу в межах окресленої теми для формулювання практичних рекомендацій імплементації ШІ державними акторами публічної дипломатії України.

Огляд практики впровадження інструментів штучного інтелекту в систему публічної дипломатії України засвідчує поетапний процес цифровізації зовнішньополітичних комунікацій. Відповідно до Стратегії публічної дипломатії МЗС України, у якій цифрова дипломатія – один із семи пріоритетних напрямів, цифрові технології визначено як зростаючий фактор у побудові іміджу України [15]. Кейс-стаді діяльності Міністерства закордонних справ України у 2022–2025 роках демонструє такі основні вектори інтеграції ШІ-технологій в галузі публічної дипломатії: автоматизація та оптимізація контент-менеджменту й комунікацій та аналітика іноземного медіа-простору.

У центральному апараті МЗС України системним прикладом впровадження технологій штучного інтелекту в роботу зовнішньополітичного відомства в 2024 році стала цифрова особа «Вікторія Ші», основною функцією якої було заявлено оперативне інформування громадськості щодо питань консульського характеру. В українських експертних колах (представлених Х. Бондарєвою, Н. Агарковою, Л. Балашовою, І. Розкладаєм та ін.) одразу зазначили, що неоскаржуваними перевагами цифрової речниці МЗС України (яку іноземні ЗМІ вже прозвали першим цифровим дипломатом у світі) є швидкість реакції, миттєва багатомовність, стабільність у комунікаційному графіку, вивільнення часу для дипломатів. Водночас ризики теж наявні: можливість дис-

кредитації через підробку, небезпека репутаційних втрат через негативне сприйняття громадськістю (теза про «уникнення владою відповідальності за комунікацію чутливих консульських питань»). На нашу думку, цифрова посадова особа як новий комунікаційний інструмент української дипломатії має пройти тест на ефективність, що вимагає більшого часового інтервалу. Оскільки «Вікторія Ші» – це всього лише інструмент в руках дипломатів, а не повноцінний суб'єкт, цілком імовірно, що технологія закріпить за собою місце в роботі зовнішньополітичного відомства України. Також слід зазначити, що «Вікторія Ші» є лише одним із перших кроків на шляху інтеграції ШІ у вітчизняну дипломатичну діяльність, на чому акцентував і экс-очільник МЗС України Д. Кулеби, під керівництвом якого було запущено проєкт «Вікторія Ші»: «це частина ширшої стратегії з системного впровадження передових технологій з використанням штучного інтелекту в МЗС України. Дипломатія не лише в Україні, але і в усьому світі завжди була консервативною сферою, яка останньою впроваджувала інновації. Ми змінюємо це» [19].

Публічна комунікація в офіційних дипломатичних колах України щодо відкритості й готовності до імплементації сучасних технологій (зокрема ШІ) на користь дипломатичної служби України відображена і на рівні програмних документів, які регламентують розвиток і застосування штучного інтелекту в Україні. Йдеться передусім про Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні [11], схвалену Кабінетом міністрів України в 2020 році (Україна – одна з приблизно 70 держав світу, які на національному рівні ухвалили стратегії у сфері ШІ) [17]. Серед пріоритетних сфер, дотичних до публічної дипломатії, у яких згідно з Концепцією реалізуються завдання державної політики з розвитку галузі штучного інтелекту, зазначені публічне управління та інформаційна безпека. Так, у контексті публічного управління Концепція згадує такі завдання, як оптимізація надання державними службовцями адміністративних послуг, аналіз та оцінка міжнародних інформаційних трендів у світлі прийняття зовнішньополітичних рішень. Щодо інформаційної безпеки, важливий пункт Концепції про виявлення, запобігання і нейтралізацію реальних і потенційних загроз поширення засобами масової інформації шкідливих наративів. Для реалізації Концепції Кабінетом міністрів України в 2025 році затверджено відповідний План заходів, згідно з яким на визначені центральні органи виконавчої влади покладається відповідальність за виконання у дворічний термін заходів з розроблення та подання Кабінету міністрів законопроекту щодо правового регулювання у сфері розвитку ШІ, розроблення практичних (методичних) рекомендацій, оцінка стану захищеності інформаційно-комунікаційних систем у цьому зв'язку та ін [12]. Міністерство цифрової трансформації ще

в 2024 році розробило Білу книгу з регулювання ШІ в Україні та працює над впровадженням інструментів штучного інтелекту (а саме національної мовної моделі LLM) в сервіси Дії для оптимізації її служби підтримки та автоматизації оброблення запитів громадян [14].

Констатуючи наявність та потенціал росту української стратегічної та нормативно-правової бази для системного застосування ШІ дипломатами в повсякденній роботі, варто відзначити і певний прогрес у розбудові відповідної освітньої бази на дипломатичній ниві. Так, Дипломатична академія при МЗС України організовує тренінги, лекції, курси та інші формати підвищення кваліфікації дипломатів з використання інструментів ШІ. Водночас на рівні закордонних дипломатичних установ України застосування дипломатами інструментів штучного інтелекту для оптимізації роботи за напрямом публічної дипломатії наразі є спорадичним та інспірованим власною ініціативою. Загалом опитування дипломатів-практиків та контент-аналіз релевантної наукової літератури вказує на те, що в посольствах України існує три вектори задач, до виконання яких залучається генеративний ШІ в контексті планування, реалізації та оцінки проєктів публічної дипломатії: 1) аналіз та моніторинг іноземних ЗМІ на предмет висвітлення української тематики (тональність, тематика, ступінь об'єктивності, рівень експертності тощо); 2) генерація контенту для інформаційних кампаній у соціальних мережах; 3) підготовка внутрішньої звітно-аналітичної документації (контекстуальний переклад, моніторинг, розпізнавання та оброблення мультимедійної інформації тощо). За відгуками галузевих фахівців найбільш ефективними у світлі окреслених векторів роботи виявилися ChatGPT, Perplexity, Gemini та Claude. У владних колах вже обговорюється потенціал використання ШІ для моделювання сценаріїв переговорів та позицій сторін, аналізу емоцій делегацій під час переговорів, посилення дипломатів системами прогнозування політичних криз ще до того, як вони почалися [13]. Водночас відгуки дипломатів-практиків свідчать про те, що ключовими перешкодами для глибшого інтегрування інструментів ШІ в поточну роботу є вартість цих ресурсів, недостатнє розуміння процесу промт-інжинірингу та ризики, пов'язані із захистом та валідацією отриманих результатів.

Згадана вище Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні визнає наявність ризиків у контексті використання штучного інтелекту, тому передбачає проведення загальнонаціональної інформаційної кампанії щодо загальних аспектів, ризиків та загроз використання та подальшого поширення в Україні технологій штучного інтелекту, а відповідний План заходів з реалізації Концепції регламентує напрями роботи у сфері кіберзахисту інструментів ШІ від несанкціонованого втручання.

I. Манор виокремлює 4 основні виклики системного впровадження інструментів ШІ в роботу дипломатів: можливість генерації контенту, який розпалює ненависть, дезінформація, фальсифікація та викривлення реальності. Останні 3 проблеми здебільшого пов'язані з такою вадою, як галюцинації ШІ (подання неіснуючої інформації як реального факту), що накладає додатковий обов'язок на валідатора (дипломата) з перевірки отриманого результату. Детальніше проблему «операціоналізації істини» (за авторським визначенням) та пов'язаних з нею недоліків застосування ШІ в царині публічної дипломатії опрацювали Л. Ді Мартіно та Х. Форд [5]. Українські науковці Н. Грущинська, О. Івасечко, О. Калита, Н. Піпченко та український дипломат П. Троян також аналізують у своїх працях проблеми підзвітності, конфіденційності даних, упередженості в процесах, керованих штучним інтелектом, та потенційного зловживання новою технологією у зловмисних цілях [9; 10; 17; 20]. Загальною рисою у позиції згаданих дослідників є те, що успіх впровадження ШІ в дипломатичну діяльність залежить від інституційного потенціалу міністерств закордонних справ. Ми також вважаємо вагомим фактором у цьому зв'язку перевірку часом на рівень безпеки й конфіденційності даних, якими оперують моделі ШІ, що постійно розвиваються. Результати такої перевірки чималою мірою залежатимуть від того, хто утримуватиме пальму першості в перегонах розвитку ШІ. Прогноз I. Манора стосовно ключових акторів цих перегонів згадує компанії (Google, Microsoft), держави (США, Китай), активістів (хакерів, тролей) та міністерства закордонних справ (хто перший ефективно застосує технологію). Наведені ризики та виклики застосування інструментів ШІ в дипломатичній діяльності автоматично накладають обмеження щодо його імплементації, зумовлені такими факторами: 1) негарантована достовірність отриманих результатів на базі відкритої інформації, якою оперує ШІ; 2) безпорадність у складних і суперечливих практичних питаннях на кшталт теми вторгнення РФ в Україну; 3) непрозора політика конфіденційності даних, які користувач надає ШІ.

Варто відзначити, що в контексті переваг системного впровадження інструментів ШІ в роботу дипломатів думки I. Манора, Н. Грущинської, Н. Піпченко та українських дипломатів-практиків теж мають чимало спільних рис. Узагальнити переваги ШІ можна в 4 категорії: 1) збільшення часу на реакцію (наприклад, у кризових комунікаціях); 2) швидка та якісна генерація статей, колонок та іншого інформаційного контенту для ЗМІ; 3) аналіз іміджевої картини держави А у країні Б на основі корпусу ЗМІ; 4) швидка та якісна генерація контенту для соціальних мереж.

Найбільшу ефективність з точки зору впровадження інструментів ШІ у сфері публічної дипломатії з-поміж демократичних режимів демонструють

США, Сполучене Королівство, Німеччина та Франція. Ці країни застосовують ШІ для зміцнення власного авторитету у світі, закріплення передової ролі в галузі цифровізації, нарощування власної репутації в ролі міжнародного регулятора використання ШІ. Н. Піпченко систематизувала список задач дипломатичних служб зазначених вище держав, у виконання яких інтегрується ШІ: створення чернеток щоденних медіазвітів, написання промов, рекомендацій і публікацій у соціальних мережах, формування проєктних пропозицій, виготовлення і редагування зображень, відео – та аудіоматеріалів, підготовка звітів щодо аналізу інформаційного простору країни перебування та написання новин з усвідомленням місцевих акцентів, прогностичний аналіз і моделювання сценаріїв розвитку подій, удосконалення виконання адміністративних завдань, полегшення проведення візових і міграційних процедур, виявлення фактів шахрайства, пов'язаного з ідентифікаційною інформацією, моніторинг відкритих даних для раннього виявлення криз і їхньому запобіганню, оптимізація процесу ухвалення рішень, управління очікуваннями громадськості, прогнозування, візуалізація та попередження кризових ситуацій на початках, виявлення дезінформації в ЗМІ [17, с. 808–809]. Спільною рисою американського, британського, французького та німецького досвіду використання ШІ в дипломатичній діяльності є його активне залучення до задач з моніторингу та аналізу великих даних, моделювання дипломатичних сценаріїв, адміністрування. Виконання окреслених задач штучним інтелектом має неоціненну перевагу над продуктом людської діяльності – вища швидкість та більший обсяг інформації, що обробляється. У підходах всіх зазначених країн також простежується акцент на необхідності людини в циклі під час роботи з ШІ та етично-правових запобіжників. Особливою рисою британського досвіду у цьому зв'язку є акцент на збалансованому регулюванні ШІ – сфері, щодо якої британці офіційно оголосили намір отримати провідні позиції у світі як центру розробки відповідних стандартів. Францію та Німеччину вирізняє пріоритезація застосування ШІ для посилення своїх міжнародних політико-економічних позицій. США також демонструють прагматично-операційну орієнтованість: тематичні офіційні панелі за участі Державного департаменту США засвідчують зацікавленість практиків застосовувати ШІ там, де є вимірюваний ефект (моніторинг, контент, внутрішня аналітика включно з підготовкою дайджестів, довідок, телеграм тощо), але з акцентом на прозорість і керовані пілотні проєкти у цьому зв'язку, які пріоритезують принцип «людини в циклі», коли ШІ виконує лише роль підсилювача, фасилітатора, а дипломат валідатор отриманий від ШІ результат [1].

Державний департамент США та міністерства закордонних справ Сполученого Королівства, Німеччини, Франції послуговуються низкою

внутрішньовідомчих, національних та міжнародних стратегій, планів та інших типів програмних документів, висновками відповідних комісій для менеджменту ризиків, переваг, загроз та можливостей застосування ШІ [8; 16]. Результати аналітичної та експериментальної роботи у цьому зв'язку впливають на інструментарій дипломатів, типи задач, які на них покладаються, а також кваліфікаційні вимоги для проходження дипломатичної служби. Ключовими питаннями зовнішньополітичних відомств згаданих та інших країн в контексті інтеграції ШІ є нормативно-правове регулювання технології, розбудова мережі міжнародних партнерств для імплементації найкращих і найбезпечніших інструментів ШІ та розроблення релевантних стандартів, професійна освіта дипломатичних кадрів за відповідним напрямом, реструктуризація відомств з урахуванням нових реалій.

Враховуючи наведений вище широкий спектр задач, до виконання яких держави зі сталою дипломатичною традицією залучають ШІ, курс на поглиблення застосування інструментів ШІ в українській дипломатичній діяльності є перспективним та виправданим. За умови визнання практик імплементації ШІ в дипломатичну діяльність США, Сполученого Королівства, Франції та Німеччини як зразкових, пропонуємо такі практичні пропозиції щодо системного й безпечного впровадження ШІ державними акторами публічної дипломатії з урахуванням окреслених переваг та ризиків технології: 1) розробити внутрішній регламент МЗС України з практичного застосування ШІ за ключовими напрямками (у т.ч. публічної дипломатії); 2) за затвердженим регламентом провести реструктуризацію зон відповідальності за новий напрям відповідно до інституційного (передусім кадрового) потенціалу відомства; 3) активізувати процес підвищення кваліфікації дипломатичних кадрів у сфері практичного застосування ШІ, зокрема в галузі публічної дипломатії; 4) додати критерій компетентності у сфері ШІ в щорічний KPI дипломатичних кадрів та список вимог до кандидатів на дипломатичні посади; 5) забезпечити дипломатичні кадри централізованим доступом до повнофункціональних версій обраних інструментів ШІ для безперешкодного (безлімітного) використання в поточній роботі; 6) забезпечити регулярне проведення SWOT-аналізу використання ШІ в роботі дипломатичних кадрів, зокрема в галузі публічної дипломатії, для оптимізації імплементації ШІ в дипломатичну діяльність.

Висновки: 1. інструменти ШІ послідовно та різноманітно з функціональної точки зору запроваджуються в дипломатичну діяльність України, зокрема за напрямом публічної дипломатії, на рівні центрального апарату МЗС та закордонних дипломатичних установ, чому сприяє напрацьована релевантна стратегічна, нормативно-правова та освітня

база; ключові функції ШІ в системі публічної дипломатії України зводяться до прискорення та автоматизації (оптимізації) виконання задач у сферах комунікацій (у т.ч. кризових), моніторингу й аналізу ЗМІ та загалом корпусів великих даних, генерації аудіо-, відео – та текстового контенту, підготовки внутрішньої звітно-аналітичної документації;

2. нормативно-правовим регулятором застосування ШІ в системі ЦОВВ України (зокрема відповідальних за напрям публічної дипломатії) є Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні та відповідний план заходів, затверджений Кабінетом міністрів України; опосередковано застосування ШІ (як одного з видів цифрових технологій) в системі публічної дипломатії України відображено в Стратегії публічної дипломатії МЗС України, розробленої на виконання відповідного завдання Доктрини інформаційної безпеки України з розвитку цифрової дипломатії; до ключових безпекових викликів використання ШІ за напрямом публічної дипломатії належать ризики продукування інструментами ШІ матеріалів з ознаками дезінформації, фальсифікації, викривленої реальності, упередженості, галюцинацій, а також ризики конфіденційності даних і зловживання новою технологією;

3. практичні рекомендації щодо системного й безпечного впровадження ШІ в роботу державних акторів публічної дипломатії Україну охоплюють 6 сформульованих у статті пунктів, які включають розробку відповідного регламенту та подальшого структурного переформатування зовнішньополітичного відомства України, запровадження релевантного освітньо-мотиваційного пакету для чинних дипломатичних кадрів та кандидатів на дипломатичні посади, а також забезпечення дипломатичних кадрів повнофункціональними інструментами ШІ й проведення регулярного аналізу переваг, ризиків, загроз та можливостей застосування ШІ за напрямом публічної дипломатії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. The use of artificial intelligence in public diplomacy: ACPD official meeting minutes. *Advisory Commission on Public Diplomacy of the United States of America*. Washington DC, 2023. URL: <https://2021-2025.state.gov/acpd-official-meeting-minutes-june-14-2023/> (дата звернення: 20.08.2025).
2. Al Midfa N. Artificial intelligence in diplomacy: transforming global relations and negotiations. *Trends Research & Advisory*. Abu Dhabi, 2024. URL: <https://trendsresearch.org/insight/artificial-intelligence-in-diplomacy-transforming-global-relations-and-negotiations/> (дата звернення: 21.08.2025).
3. Bjola C., Manor I. Digital diplomacy in the age of technological acceleration: three impact scenarios of generative artificial intelligence. *Place branding and public diplomacy*. London, 2024. URL: <https://link.springer.com/article/10.1057/s41254-023-00323-4> (дата звернення: 19.08.2025).

4. Bjola C., Manor I. First contact: integrating generative AI into digital diplomatic intelligence. *Place Branding and Public Diplomacy*. London, 2024. URL: <https://link.springer.com/article/10.1057/s41254-024-00333-w> (дата звернення: 19.08.2025).
5. Di Martino L., Ford H. Navigating uncertainty: public diplomacy vs. AI. *Place Branding and Public Diplomacy*. London, 2024. URL: <https://doi.org/10.1057/s41254-024-00330-z> (дата звернення: 19.08.2025).
6. AI diplomacy: geo-politics, topics and tools in 2025. *DiploFoundation*. Geneva, 2025. URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/ai-and-diplomacy/> (дата звернення: 25.08.2025).
7. Mapping the challenges and opportunities of artificial intelligence for the conduct of diplomacy. *DiploFoundation*. Geneva, 2019. URL: <https://www.diplomacy.edu/resource/mapping-the-challenges-and-opportunities-of-artificial-intelligence-for-the-conduct-of-diplomacy/> (дата звернення: 25.08.2025).
8. Regulation 2024/1689 of the European Parliament and of the Council (Artificial Intelligence Act). *Official website of the European Union, Document № 32024R1689*. Brussels, 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng> (дата звернення: 23.08.2025).
9. Грущинська Н. М. Економічна дипломатія в епоху штучного інтелекту. *Modern Economics*. 2025. №49. С. 57–62. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/economic-diplomacy-in-the-age/> (дата звернення: 18.08.2025).
10. Івасечко О. Я., Калита О. А. Штучний інтелект як новітній інструмент дипломатії: виклики та перспективи. *Регіональні студії: науковий збірник Ужгородського національного університету*. Ужгород, 2023. №34. С. 129–134. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/70331> (дата звернення: 08.08.2025).
11. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. №1556-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-shtuchnogo-intelektu-v-ukraini-s21220> (дата звернення: 19.08.2025).
12. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025–2026 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.05.2025 р. №457-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-z-realizatsii-kontsep-v-ukraini-na-20252026-roku-i-457> (дата звернення: 19.08.2025).
13. Мартинова Л. Україна готується до залучення ШІ до дипломатії, – Єрмак. *Українські новини*. Київ, 2025. URL: <https://ukranews.com/ua/amp/news/1087255-ukrayina-gotuyetsya-do-zaluchennya-shi-do-diplomatiyi-yermak> (дата звернення: 24.08.2025).
14. Біла книга з регулювання штучного інтелекту в Україні: бачення Мінцифри. *Міністерство цифрової трансформації України*. Київ, 2024. URL: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%B%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A8%D0%86.pdf> (дата звернення: 26.08.2025).
15. Стратегія публічної дипломатії. *Міністерство закордонних справ України*. Київ, 2021. URL: <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/strategiyi-mzs> (дата звернення: 21.08.2025).
16. Recommendation of the Council on Artificial Intelligence (OECD/LEGAL/0449). *Organisation for Economic Cooperation and Development*. Paris, 2019. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/oecd-legal-0449> (дата звернення: 11.08.2025).
17. Піпченко Н. Дипломатія в епоху штучного інтелекту. *Україна дипломатична*. Київ, 2024. С. 805–811. URL: https://ud.gdip.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/107_2024.pdf (дата звернення: 15.08.2025).
18. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25.02.2017 р. №47/2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (дата звернення: 25.08.2025).
19. Знайомтесь з цифровою українкою: невдовзі її знатиме весь світ. Хто така Вікторія Ші. *ProUkrainu (Czech News Center)*. Прага, 2024. URL: <https://proukrainu.blesk.cz/znaiomtes-z-tsyfrovou-ukrainkoiu-nevdovzi-yii-znatyme-ves-svit-khto-taka-viktorii-shi/> (дата звернення: 20.08.2025).
20. Троян П. Використання інструментів штучного інтелекту в сучасній дипломатії. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії: вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк, 2025. №21. С. 94–115. URL: <https://www.relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/432/398> (дата звернення: 22.08.2025).
21. Walker V. S. AI and the Future of Public Diplomacy. *USC Center on Public Diplomacy*. Los Angeles, 2023. URL: <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/ai-and-future-public-diplomacy> (дата звернення: 26.08.2025).
22. Wang J., Dubbins A. What artificial intelligence means for public diplomacy. *USC Center on Public Diplomacy*. Los Angeles, 2024. URL: <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/what-artificial-intelligence-means-public-diplomacy> (дата звернення: 22.08.2025).

REFERENCES:

1. Advisory Commission on Public Diplomacy of the United States of America (2023) *The use of artificial intelligence in public diplomacy*, Washington DC: U.S. Department of State. Retrieved from: <https://2021-2025.state.gov/acpd-official-meeting-minutes-june-14-2023/> (accessed 20 August 2025).
2. Al Midfa N. (2024) Artificial intelligence in diplomacy: transforming global relations and negotiations. *Trends Research & Advisory*. Retrieved from: <https://trendsresearch.org/insight/artificial-intelligence-in-diplomacy-transforming-global-relations-and-negotiations/> (accessed 21 August 2025).
3. Bjola C., Manor I. (2024) Digital diplomacy in the age of technological acceleration: three impact scenarios of generative artificial intelligence. *Place branding and public diplomacy*. Retrieved from: <https://link.springer.com>

com/article/10.1057/s41254-023-00323-4 / (accessed 19 August 2025).

4. Bjola C., Manor I. (2024) First contact: integrating generative AI into digital diplomatic intelligence. *Place Branding and Public Diplomacy*. Retrieved from: <https://link.springer.com/article/10.1057/s41254-024-00333-w> / (accessed 19 August 2025).

5. Di Martino L., Ford, H. (2024) Navigating uncertainty: Public diplomacy vs. AI. *Place Branding and Public Diplomacy*. Retrieved from: <https://doi.org/10.1057/s41254-024-00330-z> (accessed 19 August 2025).

6. DiploFoundation (2025) *AI and diplomacy: geopolitics, topics and tools in 2025*, Geneva: DiploFoundation. Retrieved from: <https://www.diplomacy.edu/topics/ai-and-diplomacy/> (accessed 25 August 2025).

7. DiploFoundation (2019) *Mapping the challenges and opportunities of artificial intelligence for the conduct of diplomacy*, Geneva: DiploFoundation. Retrieved from: <https://www.diplomacy.edu/resource/mapping-the-challenges-and-opportunities-of-artificial-intelligence-for-the-conduct-of-diplomacy/> (accessed 25 August 2025).

8. European Union (2024) *Regulation 2024/1689 of the European Parliament and of the Council (Artificial Intelligence Act)*, Brussels: European Union. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng> (accessed 23 August 2025).

9. Hrushchynska N. M. (2025) Ekonomichna dyplomatiia v dobu shchuchnoho intelektu [Economic diplomacy in the age of artificial intelligence]. *Modern Economics*, no. 49, pp. 57–62. Retrieved from: <https://modecon.mnau.edu.ua/economic-diplomacy-in-the-age/> (accessed 18 August 2025) (in Ukrainian).

10. Ivasechko O., Kalyta O. (2023) Shchuchnyi intelekt yak novitnii instrument dyplomatii: vykyky ta perspektyvy [Artificial intelligence as a novel instrument of diplomacy: challenges and prospects]. *Rehionalni studii: naukovi zbirnyky Uzhorodskoho natsionalnoho universytetu*, no. 34, pp. 129–134. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/70331> (accessed 08 August 2025) (in Ukrainian).

11. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020) *Pro shvalennia Kontseptsii rozvytku shchuchnoho intelektu v Ukraini: Rozporiadzhennia № 1556-r* [On approval of the Concept for the development of artificial intelligence in Ukraine: Decree № 1556-r], Kyiv: Cabinet of Ministers of Ukraine. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennia-kontsepciyi-rozvitku-shchuchnogo-intelektu-v-ukrayini-s21220> (accessed 19 August 2025) (in Ukrainian).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2025) *Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z realizatsii Kontseptsii rozvytku shchuchnoho intelektu v Ukraini na 2025–2026 roky: Rozporiadzhennia* [On approval of the action plan for implementing the Concept of AI development in Ukraine for 2025–2026: Decree], Kyiv: Cabinet of Ministers of Ukraine. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-z-realizatsii-kontsepciyi-ukrayini-na-20252026-roky-i-457> (accessed 19 August 2025) (in Ukrainian).

13. Martynova L. (2025) Ukraina hotuietsia do zaluchennia ShI do dyplomatii, – Yermak [Ukraine prepares to involve AI in diplomacy, – Yermak]. Kyiv: *Ukrain-*

ski Novyny. Retrieved from: <https://ukranews.com/ua/amp/news/1087255-ukrayina-gotuyetsya-do-zaluchennya-shi-do-dyplomatii-yermak> (accessed 24 August 2025) (in Ukrainian).

14. Ministry of Digital Transformation of Ukraine (2024) *Bila knyha z rehulivannia shchuchnoho intelektu v Ukraini* [White Paper on Artificial Intelligence Regulation in Ukraine], Kyiv: Ministry of Digital Transformation of Ukraine. Retrieved from: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A8%D0%86.pdf> (accessed 26 August 2025) (in Ukrainian).

15. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine (2021) *Strategiia publichnoi dyplomatii* [Public Diplomacy Strategy], Kyiv: Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Retrieved from: <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/strategii-mzs> (accessed 26 August 2025) (in Ukrainian).

16. Organisation for Economic Cooperation and Development (2019) *Recommendation of the Council on Artificial Intelligence (OECD/LEGAL/0449)*, Paris: Organisation for Economic Cooperation and Development. Retrieved from: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/oecd-legal-0449> (accessed 11 August 2025).

17. Pipchenko N. (2024) Dyplomatiia v epokhu shchuchnoho intelektu [Diplomacy in the age of artificial intelligence]. *Ukraina dyplomatychna*, pp. 805–811. Retrieved from: https://ud.gdip.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/107_2024.pdf (accessed 15 August 2025) (in Ukrainian).

18. President of Ukraine (2017) *Ukaz № 47/2017 «Pro Doktrynu informatsiinoi bezpeky Ukrainy»* [Decree No. 47/2017 «On the Doctrine of Information Security of Ukraine»], Kyiv: President of Ukraine. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (accessed 25 August 2025) (in Ukrainian).

19. Czech News Center (2024) *Znaiomtes z tsyfrovou ukrainkou: nevdivi yii znatyme ves svit. Khto taka Viktoriia Shi?* [Meet Digital Ukrainian: soon the whole world will know her. Who is Viktoriia Shi?], Prague: Czech News Center. Retrieved from: <https://proukrainu.bleisk.cz/znaiomtes-z-tyfrovou-ukrainkou-nevdivi-yii-znatyme-ves-svit-khto-taka-viktoriia-shi/> (accessed 20 August 2025) (in Ukrainian).

20. Troian P. (2025) *Vykorystannia instrumentiv shchuchnoho intelektu v suchasni dyplomatii* [The use of artificial intelligence tools in modern diplomacy]. *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii: visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. Retrieved from: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/432> (accessed 22 August 2025) (in Ukrainian).

21. Walker V. S. (2023) AI and the Future of Public Diplomacy. *USC Center on Public Diplomacy*. Retrieved from: <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/ai-and-future-public-diplomacy> (accessed 26 August 2025).

22. Wang J., Dubbins A. (2024) What artificial intelligence means for public diplomacy. *USC Center on Public Diplomacy*. Retrieved from: <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/what-artificial-intelligence-means-public-diplomacy> (accessed 22 August 2025).

The normative and functional foundations of AI integration into Ukrainian public diplomacy

Seheda Olha Olehivna

PhD in Political Science,
Senior Lecturer at the Department
of Interdisciplinary Education
Kyiv-Mohyla School of Professional
and Continuing Education
of National University
of Kyiv-Mohyla Academy
Voloska str., 12/4, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5155-9515

Khomenska Inna Valeriivna

PhD in Philology,
Head of the Media Center Directorate
Directorate-General for Rendering
Services to Diplomatic Missions SE
Pyrohova str., 6A, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-1555-1879

This article examines the regulatory and functional foundations for integrating artificial intelligence (AI) into Ukraine's public diplomacy. The topic is significant because AI can serve as a force multiplier for Ukrainian public diplomacy capacities; at the same time, the novelty of the technology entails implementation-related risks that remain underexplored in the scholarly literature. The article therefore outlines the role and functions of AI in Ukraine's public diplomacy system; identifies the legal and security dimensions of AI integration; and offers practical recommendations for the systematic and secure adoption of AI tools by state actors engaged in Ukraine's public diplomacy. Methodologically, the study employs a comprehensive qualitative design combining a case-study approach, content analysis, and extrapolation. It finds that AI tools are being implemented in a systematic manner within the central apparatus of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and in foreign diplomatic missions, supported by strategic, legal, and educational frameworks. Key functions include accelerating and automating communications (including crisis communications), media monitoring and big data analysis, multimedia content generation, and the preparation of internal analytical and reporting documents. The regulatory basis consists of the Concept for AI Development in Ukraine and its Implementation Plan approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine, and – indirectly – the MFA's Public Diplomacy Strategy developed pursuant to the Information Security Doctrine's task on digital diplomacy. Security risks are highlighted (disinformation and falsification, model hallucinations and bias, data confidentiality, misuse). The article formulates six practical recommendations covering internal regulations and institutional changes within Ukrainian MFA, training and incentive packages for the diplomatic personnel, the provisioning of full-featured AI tools for diplomats, and regular assessments of AI-related benefits, risks, and opportunities with periodic policy updates.

Key words: public diplomacy; artificial intelligence (AI); Ukraine; AI in diplomacy; AI legal framework; AI functions.

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 18.09.2025

Дата публікації: 10.10.2025